

Előfizetési feltételek

helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedezvényben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papir-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési felhívás

„KÖZÉRDEK”

1898. évi július — december havi folyamára.

Olvasó közönségünk meleg pártolása és elvárataink szíves támogatása volt segítségünk kötelességeink hű teljesítésében. Ezt kérjük s ezt várjuk a jövőre is, mely ugy politikai, mint közgazdasági tekintetben a legfontosabb korszakok egyike lesz. Az Ausztriával való kiegyezés, a közigazgatás reformja, birtokosaink helyzete, a munkáskérdés mind olyanok, melyek felé nagy közönségünk kiváló figyelemmel fordul s melyek helyes megoldásánál politikai és közgazdasági helyzetünk alapos ismerete és nyugodt, helyes felfogása kell, hogy irányadónk legyen. Mindenkinek érdeklődni kell e közügyet képező nagy kérdések iránt s a „Közérdek” kötelességének ismeri, hogy szabadelvű irányban, hiven tüntesse fel közönségünk helyzetét és nézeteit.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket f. évi július — december havára 3 frttal mielőbb megújítani sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Bethlen Gábor fejedelem szobra Nagy-Enyeden.

Január 9-én egy éve múlt, hogy városunk lelkes és hazafias ifjúsága egy Nagy-Enyeden felállítandó Bethlen Gábor szobor-alap javára mulatságot rendezett. E mulatság felülvezetéséből és tiszta jövedelméből befolyt összegről szóló takarékpénztári könyvecskét a mulatság rendező bizottsága a szobor-bizottság végleges megalkulásáig a Bethlen-kollégium előjáróságánál helyezte el. Városunk társadalmi a tervezett szobor kérdésével az óta is többször foglalkozott s örömmel jelezhetjük, hogy csaknem kivétel nélkül mindenki igazi hazafias lelkesedéssel fogadta és karolja fel az eszmét. A rend-

szeres gyűjtés még meg se kezdődött s az érdeklődésnek már is olyan szép jeleivel találkozunk, amelyek mind az eszme életrevalóságáról és népszerűségéről tesznek kétségtelen tanúságot. Így a Nagyenyedi Kisebítő Takarékpénztár a minden évben jótékony célra fordítani szokott összegéből számot tevő részt juttatott a szobor-alapra, a Bethlen-kollégium ifjúsága egy anyagilag is fényesen sikerült ifjúsági estét rendezett szintén a nemes célra, sőt a távoli nagy közönség is már egy pár alkalommal határozott érdeklődésének adott kifejezést. Ugy hogy ez idő szerint — dacára annak, hogy még rendszeres gyűjtés általában nem volt — 300 frtnál nagyobb összeg van takarékpénztárba elhelyezve gyűmölcsözés végett.

Városunk ifjúsága még a mult év őszi hazafias hangu felszólítást intézett a Bethlen-kollégium előjáróságához, Nagy-Enyed város és Alsófehérmegye közönségehez, melyben a többek között ezeket mondják:

„Emeljünk emlékeket, szobrokat az elmúlt ezer esztendő jeleséinek, véssük köbe történetünk nevezetesebb eseményeit, hogy a mult dicső példáin lelküdjön a jelen és a jövő nemzedéke! Hadd legyenek azok a kö- vagy érc-szobrok, emlékek századokon keresztül hirdetői nagyjaink dicső emlékének s terjesztői az igazi, önzetlen hazaszereteteknek.

Dicsőségesen uralkodó királyunk, a legelső magyar ember, elrendelte, hogy a mult idők tíz kiválóbb alakjának emléke hazánk szívében, Budapesten a saját költségén örökíttessék meg. A mult dicső emlékeinek megörökítése terén tehát Felséges Urunk Királyunk jár előttünk jó példával, kiknek nemes elhatározása új korszakot van hivatva jelölni nemzeti életünk történetében. Felséges királyunk ez elhatározása megtette hatását minden magyar ember szívére, a mi munkánkat pedig — amelylyel épen a szeretett király által kijelölt nagyok egyike a Bethlen-kollégium nagynevű alapítója, Erdély legnagyobb fejedelme emlékének városunkban leendő megörökítésén fáradozunk — hisszük, hogy megkönyvitette.

Hazánk történelmének egyik legdicsőbb s a magyar nemzeti állam szempontjából egyik legfontosabb korszaka a független erdélyi nemzeti fejedelemség kora. Valóban dicső ez a korszak s nemes hivatásra volt a kis Erdély kiszemelve a gondviseléstől akkor, midőn a

Szent István birodalmában csaknem száz esztendőn keresztül csupán reá maradt a védelme mindennek, ami magyar, az alkotmány és lelkiismereti szabadság védelmével együtt. És e dicső kor egyetlen szereplőjének emléke sincs még méltóképpen megőrizve!

Városunk ifjúsága e mindnyájunkat egyformán kötelező hála hatása alatt áll akkor, midőn az erdélyi nemzeti fejedelemség legnagyobb, legkiválóbb szereplőjének, Erdély Mátyás királyának, a nagy Bethlen Gábor emlékének megörökítésére hívja föl első sorban városunk és vármegyénk s ezzel az egész magyar társadalom figyelmét. Emeljen méltó emléket a magyar társadalom Erdélyben annak a nagy fejedelemlennek, aki ez országrészt nagy államférfiúi és uralkodói tehetségével világtörténelmi jelentőségre emelte!

Megyénk volt színtere minden ízében magyar udvarának, e megye volt szenttanuja világra szóló harczi előkészületeinek! Nincs vármegye tehát, mely több joggal tarthatna igényt egy méltó Bethlen Gábor szoborra, mint a miénk. Nincs város, melyet jogosabban illet meg e szobor, mint Nagy-Enyed városát, hol a nagy fejedelem alkotásai közül egyik legnagyobb, a Bethlen-kollégium, majdnem két és félszáz esztendő óta világitó szövetnek gyanánt terjeszti az ismeretet, vállalosságát és hazaszeretetet s valóságos nemzeti hivatást teljesített és teljesít nemcsak a nemzetiségektől teljese körül vett vidéken, hanem hazánknak egész keleti részében.

Tiszteletteljes kérésünk az, — folytatja a felszólítás — „hogy a Bethlen-kollégium előjárósága, a város és a vármegye közönsége együttesen vegyék kezükbe az ügyet”, szervezzenek egy szoborbizottságot s annak megalakítása után indítsák meg az országos jellegű gyűjtést. Reméljük, hogy indítványunk legelső sorban városunk és vármegyénk hazafias közönségének szívében fog méltó visszhangra találni! Hiszünk, hogy a nagy Bethlen-név viselői és nagy számu rokoni — Királyhágón innen és túl — kik mindannyian ma is a magyar társadalom legelőkelőbb vezetői, színtén támogatni fogják nemes törekvésünket.”

E lelkeshangú felszólításnak a várt eredménye meg is lett. A Bethlen-kollégium előjárósága 1897. okt. 22-én 321. sz. a. ezt határozta: „Előjáróságunk a mu-

TÁRCZA.

Nyári lumpolások.

(Levelek egy furdó asszonytól.)

— A Közérdek eredeti tárczája. —

Budapest, 1898. június 30.

Ne ijedjen meg édes nagyságos asszony, amiért Pest-ről írom e sorokat. Szentül megígérem, hogy nem lesz benne egy szó sem az itt újra divatban levő rablógyilkosságokról s több effele, sőt még arról is hallgatok, hogy mily furorét csinál nagyságos asszonynak a Váci-utcában kiakasztott fotográfiája.

A mi falunkról írok most is, a mi csöndes, alvó kis falunkról, amelyet nagyságos asszony olyan hűtlelenül elhagyott s amelyre abban a zajos, vidám, túltömött furdóben talán csak elvétve ha gondol.

No, de miudégy! Nagyságos asszony lelkemre kötötte, hogy hétről-hétre hűségesen számoljak el a falunkban történetekkel s én meg akarok felelni a kedves megbízásnak.

A multkori levelemmel — írja ön — nem volt megelégedve, mert — hogy is mondja csak? — kevés volt benne a ténybeli adat. Ugy-e, pletykát ért ez alatt nagyságos asszony?

Nos, hát hiszen igaza lehet ebben, csak hogy veszedelmes dolog ám az, amit én mivelek. A Szathmáry doktor kicsibe mult, hogy nem provokáltatott, amiért leplestem bravúros lovaglását. A lányok pedig, oh, tudja azok a lányok . . . Valóságos „vogelfrei” lettem, amióta megírtam első leveletem, s ha meggondolom, hogy minden egyes levelem után rám fog zudulni a

förgeteges zivatar, hát inkább trappista barát szeretnék lenni, mint a nagyságos asszony tudósítója.

Hát hol is kezdjem? Igaz, a multkor elfelejtettem a Miczi nagysámról írni, pedig — isten látja lelketem — nem az én hibám volt. Félttem, hogy meg fog haragudni nagyságos asszony hosszú levelem miatt s inkább későbbre hagytam a róla szóló referátát.

Nos, a Miczi nagysám ünnepelesen nagy leányvá avatattott, vagyis konfirmált. Ez ugyan nem most történt, ám mégis szükséges tudni. Egyedül a rossz doktor nem akarja ezt tudomásul venni, ami Miczi nagysám természetesen véghetetlenül bosszantja. De hát hogy is ne! Mi, a többiek, persze hódolunk a magasabb véleményeknek s a doktor urnak megneveztük segédeinket.

Apropos párbajsegédek! Falunkban minden második ember párbajsegéd most. Baljóslatu, komoly arcu, jól fésült urak járnak-kelnek az utcákon s a kaszinóból újabb és újabb vészes hírek szállonganak szét, úgy, hogy reggelekenként minden ember aggodalmasan tapogatja a fejét, ha vajjon helyén van-e még. Puskapor van a levegőben . . . Danokles kardja ott függ a fejünk felett . . . Vajjon kire fog lecsapni?

Igaz biz a', szinte kifelejtettem a sorból a legszenzációsabb eseményt, ami mostan izgalomban tartja a kedélyeket. Az Ilma nagysám papája a multkor egy kugliparthie-ban kilencz teket ütött le egy dobásra, amely hallatlan eseményt rögtön meg is örökítették s egy csinos „magnum aldomás”-sal tettük felejthetlenné. A kugliparthiekban különben még a doktor és Miska barátom a favoritok, míg jó magam csak annyi rekordot tudtam idáig elérni, hogy mindig eltalálok a tekék közt a lyukat.

A Szathmáry doktorra az utóbbi napokban csakugyan rájár a rud. A multkor este például a patyikkussal és doktorral együtt tarokkoztunk s tudja, a doktornak olyan különös szerencséje volt, hogy mindig pagát utimót csinált. Éjfél után kettőig folyt a csöndes s a végén a patyikus meg én teljesen schwarzczok lettünk. Mégis, tudja az ég, miért, a doktor olyan szomorúan kelt föl az asztaltól, mintha legalább is a monte-carloi játékasztalon felejtette volna az egész vagyonát, elusván valami csöndes trente et quarante-on. Magában pedig önfeledten ismételtgett holmi homályos szavakat a kártyaszerencséről, mely bizonyos fordított arányban volna a szerelemmel. Annyit még észrevettem, hogy titokban a herczdámát a keblébe csuszattatta. Szegény herczdáma!

Általában véve, a függő párbajügyektől eltekintve, igen istenes hangulat uralkodik nálunk, amit egyenesen Ilma nagysámnak kell betudnom. Ilma nagysám tudniillik a veszprém! angol kisasszonyoknál tanult, s apácának készül. (Hiszi a piczi!) Természetes, hogy ilyenformán mindnyáján trappista barátok szándékozunk lenni s én például már meg is tettem a kétfő lépéseket egy szöges cingulus beszerzésére. Nemes hivatásunkat a doktorral együtt azzal kezdjük meg, hogy teljes buzgalommal es eperszirupból készült malagával vigasztaltuk a patyikust, aki szalmaböveg. A patyikusné ő nagysága tádvalevőleg Galtóre utazott s azóta a patyikus egyebet sem csinál, mint hogy gyufa-feladványokkal kedveskedik sűrű látogatónak.

Most pedig engedje meg, hogy a hét piéce de resistance-áról írjak egyet-mást. Mondanom sem kell talán, hogy ez a vásár volt. Tudja, kivonultunk mindnyáján. Elhíheti, hogy szép kis bandát alkottunk. A

latságot rendező bizottság nemes törekvése felett elismerését fejezi ki, köszönettel veszi kezelésé alá a jelzett összeget; a szobor-bizottságba tagokul felkéri a mindenkor vezető főgondnokot, a rector professort és a történelem tanárát.

A vármegyei közgyűlés pedig 1897. okt. 29-én 226. sz. a. ezt határozta: „Addig is, míg a vármegye azon helyzetbe jutna, hogy anyagilag is támogathassa a kegyeletes célt, azt elvileg helyesli, erkölcsileg támogatni kész s az előmunkálatok megtételére a Bethlenkoll. és Nagy-Enyed város által kiküldendő tagok mellé maga részéről Török Bertalan, Tóth Miklós és Gáspár János bizottsági tagokat küldi ki azon utasítással, hogy a megvalósíthatás együttesen megállapítandó módozatairól annak idején jelentést tegyenek.”

A városi közgyűlés 1897. decz. 20-án 175. sz. a. ki-mondja, hogy: „Az előterjesztett kérelemnek a városi képviselőtestület készséggel tesz eleget és a szervezendő szobor-bizottság tagjait a maga részéről Szilágyi Farkas és Gréf János képviselő aait, a városi tanács részéről pedig Kovács Gyula polgármestert küldi ki.”

Itt van tehát az ideje annak, hogy e kiküldött kilencz tagból álló bizottság, a szobor-bizottság megalakítására vonatkozó előleges intézkedéseket megtéve, készítse elő még e nyár folyamán az állandó szobor-bizottság megalakulását.

Teljes tisztelettel fordulunk vármegyénk szeretve tisztelt főispánjához, a Bethlen-kollégium vezető főgondnokához, méltóságos zeykfalvi Zeyk Dániel urhoz, s kérjük, hogy az ügyet kezébe véve, a fent jelzett bizottság összehívása által tegye lehetővé az állandó szobor-bizottság megalakítását. Legyen meggyőződve Méltóságod, hogy mindaddig, míg a szobor létre nem jön, az ügynek lelkes támogatója és lankadatlan segítőtje lesz az az ifjuság, mely az egész kérdést felszínre hozta s mely városunkban egy méltó Bethlen Gábor szobor megvalósulását élete egyik legnemesebb feladatának s leghöbbsen ohajtott reményei teljesülésének tekintti.

Bodrogi János.

Az alsófehérmegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyl. közgyűlése.

A múlt évben elmaradt az egylet közgyűlése, mely már ki volt tűzve, Lőnhart Ferencz püspök védnökének halála és később a természet mostohaságai miatt. Annál nagyobb volt a részvétel a f. hó 3-án délután megtartott közgyűlésen, melyen Csató János kir. tanácsos alispán elnököl. Ezt megelőzőleg délelőtt, az elnök vezetése alatt, küldöttség tisztelgett Majláth Gusztáv püspök ő mltgánál, kit az egylet védnökéül felkérvén, szíves fogadtatásban és magyaros vendéglátásban részesült.

A közgyűlésen a Hunyadvármegyei történelmi társulat kedves meglepetésben részesítette egyletünket. Nagytudományu, európai hírű elnöke gr. Kuun Géza ugyan nem jöhetett el s táviratban fejezte ki üdvözlését, de eljött Téglás Gábor főreáliskolai igazgató, az

csapat elején a doktor haladt, a hátvéd vagyis a sötét háttér én voltam. A doktor melancholikusan dudolta közben:

„Die Banda kommt, die Banda kommt,
Die Banda ist schon da!”

En elegáns csontbotommal a taktust vertem hozzá. Az Ilma nagysám hamisan mosolygott, a Miczi nagysám nemkülönben. Végtére a doktor melancholiája mindnyájunkra átragadt s bűnnek eredten az egész vásárt meg akartuk venni. Szencsére nem lett belőle semmi, különben egyhamar nem lenne vásár Erdélyben. Hanem azért pompásan mulatunk s reménykedve gondoltunk az óriási meglepetésekre — az u. n. vásárfiákra.

No, nekem ugyan ebből is kijutott. A hamis Ilma nagysám lepöcséltelen, valami száz papírba csomagoltan egy kis dobozt nyújtott át a szobalányával, s míg én izgatottan bontogattam ki burkaiból a nekem szánt meglepetést — egy üveg bajuszkenőcs került napfényre. S azokkal az ő kis, angolkisasszonyos gyöngybetűivel még használati utasítást is irt hozzá. Ugye, nincs ebben semmi célzás, édes nagyságos asszony? Nyugtasson meg, az égre kérem.

Hanem ideje már, hogy poutot tegyek referádámhoz. Csak annyit tartok szükségesnek még tudomására hozni, hogy a jövő héten confetti- és serpentin-estét fogunk rendezni tombolával és világpostával, s hogy vasárnap kirándulást tesszünk az Ebernyik várára.

Különben hogy van megelégedve a major-parki teniszszéssel? Hát a kurszalóban tánczolni-e még sokat?

Kitüntető választat készsókáló tisztelettel várja
kész szolgálja

Alvincsi József.

erdélyi részek ő és római korának buzgó és szerencsés kutatója, Veres Endre tanárral. ki történelmi tanulmányaival már is jelentékeny nevet vivott ki.

A közgyűlést Csató kir. tanácsos elnök nyitotta meg szép beszéddel, melyben örömmel tudatta, hogy Majláth püspök ő méltósága a védnökséget elfogadta; egyletünk az országos kiállításon elismerő oklevelet és érmet nyert; a Hunyadi-emlékszoborra tett gyűjtés, Gyulafehérvár város bőkezű adományával gyarapodva, a 3000 frtot meghaladja; mély részvétellel emelte ki Lőnhart Ferencz védnök, Weszely Károly tiszteletbeli elnök, Makkai Domokos, Ajtai János és Löwy Bernát tagok elhunytát, indítványozva, hogy az egylet jegyzőkönyve leg fejezze ki részvétét.

Az elnöki beszédet élénken megélték s Ujfalussy József kanonok, az egylet egyik alelnöke, — kit helyreállott viruló egészsége folytán örömmel üdvözölték a tagok, — nem is késétt ragyogtatni ékesszólását azon indítványával, hogy e szép beszéd jegyzőkönyvre vétessék.

Ezután az elnök a hunyadvármegyei tört. társulat képviselőit, mint kedves vendégeket, üdvözölte, mire Téglás Gábor igazgató meleg szavakkal válaszolt, jelezve azon szoros együtértartozást, mely a múlt történelmi és nagyon becses régészeti emlékeinel fogva Hunyadvármegyét Alsófehérmegyével egybefűzi.

Az udvarias elnök megköszönte a szép számban megjelent hölgyek érdeklődését is az egyleti tagok jelenléte között s bejelentette, hogy az Erdélyrészi Kárpát-Egylet-et Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester képviseli. Kóródi Péter egyl. titkár felolvasta gr. Kuun Géza üdvözlő sürgönyét s azután részletes adatokban számolt be az egylet életéről, mit jegyzőkönyvbe vétett a gyűlés.

Felolvasást Erős József gyulafehérvári tanár tartott „Az erdélyi fejedelemség végnapjai” czimen, felölve Barcsai Ákos, Kemény János és az Apafi Mihály korszakát tömör vázlatban. Mi inkább ohajtottuk volna, ha ezen nevezetes korszaknak nagy momentumai közül egyet kiválasztva, azt teljes részletességgel felderítette volna. A Bathyány-könyvtár is pl. sok oly kincset rejt magában, az egyes történelmi eseményekre vonatkozólag, miket ismertetni igen hálás feladat. Reméljük is, hogy ugy a t. felolvasó ur, mint buzgó társai részletesebb tanulmány tárgyává teszik multunkat s eredeti források alapján így-keznek pl. vármegyénk, a püspökség gazdag multjának egyes korszakait alaposan megvilágítani.

Egyletünk ezuttal 10-ik közgyűlést tartván, ebből az alkalomból, dr. Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert, a kiváló tudóst, dr. Koch Antalt, a hírneves geologus egyetemi tanárt, és Fraknói Vilmos püspököt, ki igen fontos történelmi tanulmányával s újabban a vatikáni levéltárban végzett gazdag eredményű kutatásaival oly nagy szolgálatakat tett s újabban a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője lett, tiszteletbeli tagokká választotta a közgyűlés általános eljenzés között.

Az egyleti muzeumról szóló jelentés szerint jelenleg van régi pénz és érme: 1791 drb, régi papírpénz: 140 drb, római oltár és emlékkő: 42 drb, római bélyeges téglá: 194 drb; a könyvtár 860 drbból áll. A muzeumot vizsgáló bizottság mindent rendben talált, de a helyiség szűk volta miatt már rendezni alig lehet. Uj muzeumi épületre volna szükség, melyet az új leletek gazdag változatosságban gyorsan megtöltene. A közgyűlés a fáradságtalan, buzgó muzeum-örnek: Sz. Cserny Béla tanárnak elismerését fejezte ki. Itt említjük meg, hogy az ásatásokra 299 frt lett fordítva a lefolyt évben.

La Borda Kálmán számolt be az egyleti pénztár állapotáról; e szerint az alaptőke 1280 fitót tesz. A hátralékos egyleti tagok ellen, kik több évi tartozásaikat kérés, sürgetes daczára sem fizették be, végre erélyesebben lépett fel a választmány és bírói uton szedette be követeléseit. Az eredmény jó volt, de néhányan e miatt kiléptek az egyletből, mit a gyűlés tudomásul vett.

Azon reményben, hogy egyletünk fejlődésére jelentékeny előny lesz, ha az országos muzeumi felügyelő bizottság felügyelete alá lesz rendelve, a közgyűlés ezt készséggel fogadta el.

A választmány tagjait megválasztatták: Zlamál Ágost, Isekutz János, Nemes Samuel, Fogarasi János, Gáspár János, dr. Deutsch Mór, id. Mendl Manó, Gergely Ignác, és a két megüresedett helyre: Lázár István nagyenyedi tanár és Horváth Miklós megyei főszámvéve.

Egyleti tagokul felvették Gáspár János ajánlatára: Bodrogi János nagyenyedi tanár, Kóródi P. ajánlatára Wagner Sándor gyulafehérvári tanár és Ujfalussy J. ajánlatára: Csabri Bonifác.

Az elnök köszönetet mondva a tapasztalt érdeklődésért, a gyűlést bezárta, mire Ujfalussy kanonok, ki-

emelve azon kiváló érdemeket, melyeket az egylet tiz évi fennállása alatt Csató János elnök szerzett, a legszíveleesebben üdvözölte az egyleti tagok élénk eljenzése között.

Egyleti tag.

Az ipartestület nyári táncmulatsága.

— Saját tudósítónktól. —

A nagyenyedi ipartestület e hó 3-án (vasárnap) tartotta meg a sétatéri fedett táncz helyiségben rendezett évi táncmulatságát, mely szépen sikerült mindenekben. Bizony alig hittük el, hogy a mulatságnak sikere lesz, mert a napokkal azelőtt, sőt az aznap folytonos esőzés arra engedett következtetni, hogy a mulatság résztvevők hiányában nem fog sikerülni.

Az ipartestület derék előljárósága azonban ennek daczára minden előkészületet megtett és a késői délutáni órákban felderült ég biztatólag hatott a rendezőségre, s tervükről, hogy a mulatságot nem tartják meg, lemondtak és az Örhegyen taracklővésekkel jeleztek, hogy a mulatság meg fog tartatni.

Nagyon helyesen cselekedett az előljáróság, hogy nem napolta el a mulatságot, mert a résztvevő közönség eleve készült e napra és így, amint fentebb említettük is, az oda gyűlt közönség jó kedélyhangulatban töltötte el a kellemes estét.

Hogy az ipartestület fáradozását siker koronázta, mutatja a napi bevétel szép összege és azonkívül a részt vett szép számu közönség, amennyiben a négyeseket 50—60 pár tánczolta.

A megjelent hölgyek izléses, szép nyári ruhákban lejtették a tánczokat, melyeket a fiataloság jó kedélyhangulata fűszerezett meg olyannyira, hogy a mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

Hogy milyen szépen sikerült e mulatság, álljon itt tanujelül e díszes névsor:

Jelen voltak Asszonyok: Z. Szócs Sándorné, Telegdy Árpádné, Lőrincz Istvánné, Jakab Károlyné, Máthé Istvánné, Szöllösi Ferenczné, Székely Jánosné, Kovács Lőrinczné, Székely Jánosné, ifj. Tomai Pálné, Mátyás Sándorné, Mátyás Lajosné, Egressy Istvánné, Aczel Lajosné, Köpeczi Sándorné, Straub Józsefné, id. Kun Józsefné, Kovács Sándorné, Bauer Antalné, Székely Istvánné, Rederberger Gyulané, Guuár Vendelné, Kovács Miklósné stb.

Leányok: Jakab nővérek, Lőrincz nővérek, Mátyás Mariska, Mátyás Ilonka, Egressy nővérek, Kovács nővérek, Horváth Berta és Irén, Köpeczy Lujza, Kiss Ilona, Szöllösi Sarolta, Szöllösi Emma, Bakó Berta, Székely Róza, Kovács Anna, Aczel nővérek, Nagy Rózsika, Krizbai Ida, Selymeczi Erzs, Fehérvári Giza (Kozlovszár), Székely Ida és Vilma, Szente Jozefa, Kiss Lujza, Kiss Berta, Tóth Berta, Tenkei Berta és még igen sokan.

Sz. Ö.

Levelezés.

Millenniumi és koronázási emlékünnepe Maros-Csúcsán.

Junius 8-át, dicsőségesen uralkodó szeretett királyunk koronázásának évfordulóját, kapcsolatosan a millenniumi emlékünneppel, iskolánk következőleg ünnepelte meg:

Reggel 9 órakor a leány-növendékek Gerger Zelmá helyettes tanítónő, a fiúk Szabó Gyula tanító vezetése alatt ünnepi öltözetben az ev. ref. templomba vonultak, hol nagyszámu magyar és román közönség gyűlt össze a harang hívó szavára. A románokat derék lelkészük Olarm János gör. kath. hitoktató vezette. Az isteni tisztelet Gerger Zelmá helyettes tanítónő vezetésével harmoniumkísérete mellett Szabó Gizella és Juliska, Benkő Annuska és Ágnes kisasszonyok egyházi éneklésével kezdődött. Azután Szabó Gyula — papi teendőkkal megbízott tanító — alkalmi imája következett, melyet — minthogy meggyünkben sok olyan kis község van, hol nincs lelkész, ki az ünnepély egyházi részét végezze, hanem magának a tanítónak kell végeznie — egész terjedelmében jónak látok leírni a tanítók használatára.

„Örök Isten! kinek létedben nincsenek esztendők, ki az vagy, aki voltál és leszesz örökkön-örökké. Hozzad fohászokunk e nemzeti ünnepen mi is, midőn nemzetünk milliói hálattal szívvél borulnak le szent színed előtt, hazánk ezeréves fennállásának és dicsőségesen uralkodó királyunk koronázásának emlékünnepe.

Felséges Ur, nemzetek nagy Istene! „Ezeresztendő előtted anyi, mint egy napnak elmúlása”, de a mi véges, halandó életünkben nagy, oh véghetetlen nagy idő.

Kárpátoktól Adriáig zeng a himnusz: „Isten áldd meg a magyart!” Egy sokat hányatott, sokat szenvedett nemzet milliói rebgnek ma hálaimát neked, hogy: „oly sok vizsály után és anyi balszerencse közt el nemzet e hazán”.

Te
zött
Izrael
jaira
hogy e
dön a
lelked
istene
a kere
Oh
volt e
tója és
Alig
pártosk
gyengit
tudá
pogány
jai, vér
utját
tehetet
igalma
sem sze
nedéke
Pusz
te, Ura
geddel,
Te
mejlát
tevé.
roskadt
annyisz
éven át
Szom
séges f
zéreink
nité.
Te v
czaiban
szoros
hetők,
ket ad
közt,
de majd
Hogy
hibánk
mivé lev
jelenval
Itt ál
nagy és
ban is
melegév
anyai s
vadság,
Minde
önti ki
örök sze
E má
mint g
hozzád,
meg Ist
léje véd
Gyara
melyen
vet egy
meg uja
Tartsd
hitet, ho
a te so
megtarts
Áldd
nemzet
királyun
alkotóját
sok évet
Enged
éve e
minden
boldog,
gazskodá
Vezess
des oly
juthat.
Áldd
nek, tes
apának g
Engedd
szeretete
zának kü
köztünk
ven, bár
forrjunk
vul ninc
keze, itt
Virágos

Te voltál oh uram, nemzetek nagy Istene! ki üldözött népedet messze Ázsia pusztáiról, mint egykor Izraelt az ígéret földére, a Duna-Tisza termékeny síkjaira vezéreléd; te acélozád meg a hét vezér karjait, hogy e tejjel-mézrel folyó Kanaánt elfoglalhátok, s midőn a honfoglalás nagy munkáját bevégezték, a te lelked birta rá első szent királyunkat, hogy — pogány istene Hadur helyett — téged megismerve, bevezesse a keresztény nemzetek sorába.

Oh uram, mily csodálatosak a te miveid! A kard volt e hazának hódítója, a kereszt lett annak megtartója és oltalmazója.

Alig pár száz évig élt néped e drága hazán, midőn pártoskodás, viszály, ez ősi átka nemzetünknek, annyira gyengíték népedet, hogy a vad tatár csordáknak nem tudá utját allani. Mint tengerár özönlött ránk a vad pogány sereg. Leégett városok és falvak füstölög romjai, vértócsák, temetetlen hevertestek ezrei jelképezik a mongol seregek; sem a harcos férfi, sem a tehetetlen öreg, sem az ártatlan csecsemő nem nyert irgalmat; sem a városok falai, sem az erdők sűrűje, sem szent templomok oltárai nem adhattak biztos menedéket üldözött népednek.

Pusztá rom és kietlen temető lett szép hazánk. De te, Uram! adtál nekünk bölcs királyt, ki a te segítségével, a te kegyelmedből újat teremté hazánkat.

Te voltál az, Uram! ki nemzetünket bünei miatt meglátogattad, de midőn megtért, felemeléd, nagygyá tevéd. Hányszor dulta belviszály, testvérharc, hogy roskadt önásta sírjába Mohácsnál? de te, Uram, mindannyiszor felemeléd, megtartád nemzetünket ezer éven át.

Szomszédaink, irigyeink hányszor zudíták ránk ellenséges fegyvereiket? Te voltál, ki bölcseséget adál vezéreinkbe, erőt hőseinkbe s ellenségeinket megszégyenítéd.

Te voltál az, Uram, ki ezer esztendő folytonos harcaiban nem engedéd népedet elpusztulni, hanem sokszorosan megneveltél. S midőn a béke áldásait élvezhetők, te voltál, ki minden szépre, jóra fogékony lelket adál belénk, hogy e nemzet ezeréves küzdelmei közt, ha nem is haladta túl a többi művelt népeket, de majdnem utóleté.

Hogy mik voltunk? Miket tettünk? Mik voltak hibáink? erényeink? . . . te tudod, oh mindentudó; mivé levünk, hová fejlődünk? te látod, oh mindenütt jelenvaló.

Itt állunk a második ezerév kezdetén. Idégen népek, nagy és művelt nemzetek, kikkel nem egyszer harcban is valánk, a tisztelet adójával, a baráti szeretet melegével adóznak annak a maroknyi nemzetnek, mely annyi századon át védbástya volt a műveltségnek a vadság, a keresztnek a féhold ellen.

Mindezekért örömtől duzzadó szívünk a hála érzéseit önti ki előtted, oh végtelen bölcsesség, kifogyhatatlan örök szeretet.

E második ezerév kezdetén mit tennék méltóbbat, mint gyermeki bizalommal borulunk le s könyörgünk hozzád, magyarok nagy Istene: „Áldd meg, oh áldd meg Isten a magyart, jó kedvvel, bőséggel, nyujts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel.”

Gyarapítsd e népet számban, erőben, hogy e földet, melyen „apánk vére folyt, melyhez minden szent nevet egy ezredév csatolt”, a te kegyelmedből újabb, meg újabb ezer évig megtarthassuk.

Tartsd meg bennünk a te igaz ismeretted, s a szent hitet, hogy ha újabb szenvedések, csapások nehezédnek a te sokat szenvedett népedre, ez a hit felemeljen, megtartson újabb ezer évig.

Áldd meg, tartsd meg, népeknek hatalmas királya, nemzetünk atyját, a legelső magyar embert, szeretett királyunkat, a második ezeréves magyar állam megalkotóját és felséges családját népeinek boldogítására sok éven át.

Engedd, hogy Szent István koronája, melyet 31-ik éve e napon tett a nemzet felkent fejére, árásszon minden népére melegeledést és boldogságot; s egy boldog, melegeledett nemzet törhetetlen hűsége és rabszolgakodása ragyogja be koronájának fényét.

Vezesse szent kezéd e nemzetet a békességes fejlődés oly magas fokára, amelyre csak egy nemzet eljuthat.

Áldd meg Isten e hazának minden fiát a békességnek, testvéri szeretetnek melegével, hogy mint egy apának gyermekei, egymást becsüljék és szeressék.

Engedd, oh engedd, jó atyánk! hogy a félreértés, szeretetlenség, mely itt-ott tán még széthuzza e hazának különböző nyelvű és felekezeti fiait, elenyésszék közöttünk s a közös haza szeretetében, bár idegen nyelven, bár más templomban is imádjuk téged, egygyé forrjunk. Ne engedd elfelejtőnk, hogy „e földön kívül nincsen számodra hely, áldjon, vagy verjen sors keze, itt élünk, halunk kell!”

Virágoztasd iskoláinkat, hogy benne megtanulja ifju

nemzedékünk mindazt, ami által hazánk nagygyá s dicsővé lehet.

Virágoztasd az egyházakat, s azokban a tudományok tudományát: az élő hitet, mely megtartott ezer évig s megtartand újabb ezer évig.

Áldd meg e hazának vértáztatta földjét, halmait, téreit minden áldáod gazdagságával, hogy e boldog hazának boldog népe áldva tiszteljen, szeretve imádjon újabb, meg újabb ezer évig, örökkön-örökké. Amen.

Ezen ima után a Himmuszat énekelte az egész közönség harmoniumkísérettel. Innen kijöve, az iskolában folytatódott az ünnepély, ahova csak az intelligencia kísérete a növendékeket.

Itt az igazgató beszéde nyitotta meg az ünnepélyt; a gyermeki felfogáshoz mérten fejtegette hazánk múltját s ez ünnepély jelentőségét. Azután Benkő Ágnes IV. oszt. leány ismertette a térképen Magyarországot; utána Benkő Béla III. oszt. fiú szavalt a „Király és haza” című verset. Pál Ágnes IV. oszt. leány Pósa Lajos „Haza” című versét tetszéssel adta elő.

Ezután az iskola összes növendékei énekeltek „Üdv s áldás lengje át e szép dicső hazát.” Végül Benkő Annuska IV. oszt. leány kitünő sikerrel szavalt Rudnyánszky Gyula „Honleány” című versét. A magyar induló hangjai mellett oszlott el a közönség, dicsérve és buzdítva az egyes szereplőket.

Délután az egész iskola szép rendben kivonult az erdőbe, ott játszva, dalolva töltötték vígan a napot. Onnan öt órákor felbokrétázva, „éljen a király!” „éljen a haza!” kiáltásokkal járták be a község utcáját, mig-nem az iskola udvaráról ki-ki haza oszlott.

Maros-Csúcs, 1898. június 27.

Egy hazafi.

Vegyes hírek.

Helyettesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő hatheti szabadságidejének tartamára az alsófehérvármegyei kir. tanfelügyelőség vezetésével dr. Ebergényi Sándor főispáni titkárt bízta meg.

Ifj. Kemény György bárórol, Kemény Endre br. országgyűlési képviselő fiáról, a hét elején a fővárosi lapok szenzációs, valótlanosságokkal telt híreket közölték. Igaz ugyan, napok mulva maguk a közleményeket terjesztő lapok is első szenzációs és mesés híreiket rektifikálták, ennek dacára, mivel az utolsó közleményekben is még sok valótlan maradt, legkompetensebb helyről nyert információink alapján kijelentjük, miszerint ifj. Kemény György báró, mint ezt ő maga is több lap szerkesztője előtt beismerte, idegbetegségének gyógyítása céljából önként ment a Schwarzer-intézetbe és önként vetette magát alá a gyógykezelésnek. Az egész feljutt és felcizfrázott közleményekből ez az egyedüli való tényállás, a többi czafrang mind riporterri képzelődés.

Török Dániel temetése. Impozánsan nyilatkozott meg a részvét Török Dániel vasárnap temetésén. A zuhogó eső daczára nagy közönség jelent meg a vasuti indóháznál, hol a gyászszertartás első része folyt le. A városi képviselőtestület, vármegyei és városi tisztviselő kar, honvéd tisztikar, honvéd-egylet, az iparos ifjak önképzőköre — mely utóbbinak a boldogult elnöke volt és mely díszes kórusot helyezett volt elnökének ravatalára — testületileg vonult ki, hogy megadja a végtisztességet azon derék férfúnak, kit áldásos életében mindenikhez fűzött valamely kötelesség. A koszorúkkal borított koporsónál Jancsó Sándor végezte az egyházi szolgálatot, a gyászénekeket pedig a daloskór hangoztatta. Szeretartás után a végtisztességen megjelentek hosszú sora a tiszteletre méltó bus hangjai mellett kísérete az ev. reformátusok temetőjébe az elhunytat, hol a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. Alma legyen csendes, pihenése nyugodt.

A szegény tanulókat segélyező kör hálás köszönetét nyilvánítja azoknak, kik a Gazsa-fele vendéglő előtt bőkezűen szétoszt 3 frt 50 krt összeszedvén, szegény tanulóink részére felajánlották.

Érdekes kerékpár-táversenyt rendez a kolozsvári és aradi kerékpár-egylet és pedig Kolozsvártól Aradig 310 km. távolságra. Indulás a Felek tetejéről e hó 9-én szombaton d. u. 5 órákor, érkezés Nagy-Enyed ellenőrző állomásra ugyanaz nap este 8—9 óra között. E verseny hazánkban az első hosszútávu kerékpár-verseny és mint az általános érdeklődésből következtetni lehet, teljes sikert fognak aratni hazai amateureink. A versenyen körülbelül 20—25 kerékpáros fog részt venni. Az ellenőrző állomás, melyet Fischer József és Szakáts Gyula kerékpáros urak vezetnek, a városháza előtt lesz, hol a versenyzőknek frissítőket is nyújtanak. Az aradi klub két tagja, névszerint Maurer Mihály és Székely Zoltán, a napokban Nagy-Enyeden jártak, hogy az utolsó intézkedéseket megtegyék. Az érdekes és nem mindennapi versenyre felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Nyilvános köszönet. A lesújtó bánat s részint mert kötelmeim, szomorú emléku rövid tartózkodás után, visszaszólítottak családi tűzhelyemhez, nem engedte, hogy személyesen köszönetet mondjak azon jó barátainknak, jó ismerőseimnek, hatóságoknak, egyesületeknek, kik és melyek feledhetetlen jó atyám temetése alkalmával oly számosan adtak kifejezést azon mély részvétnek, mely amennyire megtisztelte a kedves halott emlékét, olyan jól esett bánattól sajnó szívemnek, mely a vigaszra ez idő szerint nagyon is reá szorult. Az 1848/49-es honvéd-egylet, ns. Nagy-Enyed város képviselőtestülete és tisztviselői kara, a vármegyei tisztikar, a helyi m. kir. honvéd tiszti kar, a nagyenyedi iparosok önképző-köre, nemkülönben az egyesek, fogadják ez uton hálás köszönetemet jól eső megemlékezésükért és részvétükért. Nagy-Enyed, 1898. július 4-én. Parschéné Török Gyöngyi.

Erzed-összpontositás. A Nagy-Enyeden Alomásozó 21. honvéd gyalogezred 2-ik zászlóalja, erzed-kiképzés végett, f. hó 4-én reggel 4 órákor Szabó István őrnagy, zászlóaljparancsnok vezetésével Kolozsvárra vonult, ahová e hó 5-én reggel érkezett meg. Az érkezők fogadtatására a kolozsvári erzed egy-egy százada vonult ki. Honvédeink Kolozsváron e hó 27-ig maradnak.

A szegény tanulókat segélyező körnek f. hó 10-én vasárnap d. u. 4 órákor kezdődő nyári mulatsága rendkívül élénknek és kedélyesnek ígérkezik. Buzgó és lelkes hölgyeink, kik a múlt évben két nap alatt fényes sikerrel tudtak egy ily mulatságot rendezni, most is nagy tevékenységet fejtenek ki, mert amit terveznek és ígérnek, azt be is szokták váltani. Lesz konfettizés, serpentin-dobálás, jó és olcsó buffet, szerencsekosár és más egyéb mulatság estig s akkor aztán tánc!!! A legszebb leányok s a legkedvesebb asszonyok lettek már eddig is megnyerve s a rendezőség ezen fellelkesülve, még buzgóbban folytatja tevékenységét. Reméljük is a közönség tömeges partolását, mert olcsón és jól fog mulatni s egyuttal bizony igazán jótékony célt támogat.

A „Nemzeti Szövetség” Déván. A Dévai Nemzeti Szövetség 1898. július 10-én d. e. 10 órákor a megyeház disztermében tartja alakuló közgyűlését a következő sorrendben: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az országos Nemzeti Szövetség képviselőjének üdvözlése. 3. Dr. Herczegh Mihály, a budapesti kir. magy. tudomány egyetem volt rectora és az O. N. Sz. elnökének alkalmi beszéde. 4. Az O. N. Sz. céljainak ismertetése a központi ügyvezető igazgatóság megbízottja részéről. 5. Elnök és tisztviselők, valamint az igazgató választmány megválasztása, s a megalakulás kimondása. 6. Záró beszédek. A közgyűlés után, délután 1 órákor, a „Müller”-vendéglő helyiségében díszbéd lesz (1 terület 2 frt), melyre van szerencsénk tisztelettel meghívni s felkérni, hogy nagybecsült részvétele felől dr. Réthi Gyula ügyvéd urat Déván f. évi július hó 8-ig értesíteni sziveskedjék.

Budapesti tanítók Nagy-Enyeden. A magyar tanítók turista-egyesületének tizenkét tagja az általuk tervezett erdélyrészi kiránduláson városunkat is utba ejteni óhajtván, e hó 8-án a délutáni 6 óra 57 p. érkező vonattal Maros-Ujvárról Nagy-Enyedre érkeznek, hol másnap a város nevezetességeit megtekintve, tovább utaznak Segesvárra. Fogadtatásukra a városi tanács két tagja fog kimenni a vasuti állomásra, kikhez még a Lawn-tennis-társaság több tagja is fog csatlakozni. A kirándulásra a következő tanítók, illetőleg tanítónők vesznek részt: Arányi Krisztina, Gerzso Károlyné, Gerzso Róza, Hirschman Irma és Kardovány Ida urhölgyek; Arányi Béla, Fekete György, Gobbi Gyula dr., Hittig Lajos, Minke Béla, Moussong Géza és Wehner Gyula József urak.

Díjok-majális. A nagyenyedi és marosújvári díjokok a marosújvári Liget fedett táncz helyiségében kétharmad részben a díjokok segélyezése, egyharmad részben a bányász-zenekar alapja javára a bányász-zenekar működése mellett folyó évi július hó 10-én Fejérdi pyrotechnikus közreműködésével zártkörű nyári tánczmulatságot rendeznek. Belépti díjak: Személyenként 50. Csak a tűzijáték s a népünnepély megtekintésére a Ligetbe belépti díj 15 kr, gyermekeknek 10 kr. Pénztárnyitás délután 4 órákor. Kezdeté 5 órákor. Felülfizetéseket köszönettel fogad a rendező bizottság s hirlapilag nyugtázz. Jó ételek-, italokról és czukrászdáról gondoskodva van.

Táncmulatság Aranyos-Gyèresen. Az aranyos-gyèresi vasuti állomás melletti ligetben az aranyos-gyèresi ifjuság gr. Teleki László, gr. Bethlen Bálint és Jaczkó Károly védnöksége alatt 1898. július hó 10-én, vasárnap, nyári tánczmulatságot rendez. Belépti díj: Személyenként 1 forint. Családjegy négy személyre 3 forint. A tiszta bevétel fele a kolozs-alaguti el. iskola, fele pedig a Gyèresen felállítandó járv. kórház javára adatik. Felülfizetések köszönettel elfogadhatnak és hirlapilag nyugdíjaztatnak. Este Szabó Ferenc kolozsvári pyrotechnikus nagy tűzijátékot rendez. Kedvezőtlen idő esetére fedett helyiségről gondoskodva van. Kezdeté délután 6 órákor.

Közgazdaság.

A Nagyhortobágy.

A merre a szem bekalandozhatja a táját, sik róna terül el mindenütt; nincs, mi annak nyugópontot nyujtana. Az ég azurja ragyog, beboltozva a nagy rónaságot. A messze távolban felmagasanak a kutágasok, a legelő jóság itató helyei. Kivételesen, miha örül állították volna, elszórtan dombok emelkednek, lehet, hogy a pogány ősidők áldozati oltárainak helyei, vagy a honfoglaló vezérek rajta álló sátrán lengette hajdan a zászlót a szél. Sajátságos, megragadó kép az, mikor a dombról végig nézünk a sik zöld szőnyegén, melylyel kedves harmoniába olvad össze a rábóltózkodó ég kékje. Helylyel-közzel a menesek, gulyák, kondáknjak csoportjai tarkazzák a képet, rendületlen nyugalommal botjára támaszkodva a bojtár, bámul utánuk a semmiségbe; vagy tán gondolatában a délibábra rajzolja rósáját s azzal mulat.

A fűszálon rezző, fénylő gyöngyharmat utolsó cseppjét is fölcsofolta a nap. Melegsik az idő, a szemvonalba eső tájon rezeg a napsugár, a messzeségben vízcsikok tünekednek föl; elnyulnak, elszélesednek. A tárgyak visszatükröződnek bennök, a gulya óriásivá nőtt állatai a vízben gázolnak. Víz előttünk, víz utánunk. Minél magasabbra hág a nap, annál megragadóbb a kép, a Hortobágy délibábs képe.

Majd az esthajnal terjeszti ki biborszárnyát, azután sötétség borul a vidékre, némaság, csend mindenfelé. A csillagok milliói ragyognak. E fenséges nyugalom közepett fölsir a pásztor furulyája, szívének minden érzelmét kifejező dalt teremt a természet gyermeke; nem tanulta senkitől, a szíve szerinti változatot tarkazza, s mégis oly andalító, bánatos, zengzetes. Közbe-közbe beleszó a gulya öreg kolompja, majd a pásztor óre hú kutája szólal meg.

Valami kimondhatatlan buzdóságra hívó érzelm szállja meg lelkünket, mintha szelid nemtő szárnyalna a tereken. Szívünk eltelik a természet, alkotó szülénk nagysága, csodás és fenséges voltának tudatával.

Még alig pitymallik, talpon a pásztor és vele a nyáj. Lassu, legelő lépésben járják be a tért. A tikkadó nap hevében a kutak körül telepszik a nyáj s később ismét folytatja körutját a gyepen.

Ha már a pásztor nem járhat vasárnap az „Isten házába“, hiszen neki temploma a szabad természet, el látogat délután a hortobágyi csárdához. Ilyenkor ünnepi díszbe öltözve, még tánczra is kerekedve, rakják a körömszorítóban (hegyes orru, szűk csizma) úgy, amint az Isten tudni adta. Ha meg egy kicsit bőven folyt a hegy leve, egyszer-egyszer az erők mérkőzésére tömörülnek, nem hagyja magát a magyar vér, mert hát ki a legény a csárdában?! egy gyékényen nem árulhatnak odabent az ohati béresek meg a hortobágyi pásztorok.

A Hortobágy használata a multban korlátlanabb volt, mint ma; minden debreczeni gazda anyai jóságot tarthatott rajta, amennyit birt. Mint történelmi tény ismeretes, hogy az 1550 táján élt Bíró Gáspár debreczeni polgárnak magának volt 10.000 darab, minden

időben felmutatható jósága. Mezőgazdasági történetének első korszakába a Hortobágy részben már Debreczenhez tartozott. Bizonyosság erre nézve Hunyadi János országkormányzónak 1452-ben Budán, Márton napján kelt, Debreczen javára írott adománylevele, mely szerint a mátai és balmazi pusztákat akkori tulajdonosuk Kapitány Páltól, ki adományozás címén kapta nem régen, elvevén, Debreczennek visszaadja, mivel azok ember emlékezete óta örökjoggal Debreczen városáé voltak. A zámi és ohati részek később szerezettek. Nevezetesen 1745-ben mint zálogos birtokok a kincstártól jutottak a hegyesi, banki és fancieskai birtokokkal a város tulajdonába.

Jelenlegi hortobágyi pusztánkat a Mátá, Zám, Ohat és az Elepnek egy része alkotják. Majdnem közép részén a Hortobágy folyó szeli kettfelé. E folyó jobb partján a mátai lak a Hortobágy birodalmának fő- és székhelye, a beteg állatok elhelyezésére szolgáló istállók, gyógyszerház és a mátai biztosi, meg állatorvosi s egyéb lakásokkal. Baloldalán a hortobágyi vendégfogadó, mely hajdanta, mikor még tengelyen szállították a kereskedők áruikat, nagyon látogatott megállóhely volt.

Eddig elszigetelt vidéket alkotott, kiesett a forgalomból, némely időben megközelíthetetlen volt. A debreczen-tiszafüredi vasut megnyitásával bevonatván a forgalom keretébe, mezőgazdasági jellege változni fog. (Folytatása következik.)

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A vetőmag-üzlet a lefolyt hét vége felé megeléknült, mivelhogy a jégverte vidékekről meglehetősen mennyiségű sürgős természetű rendelések érkeztek olyan takarmány-félék magvaira, melyek ez idő szerint még

vothetők. Hajdina, muharmag, köles és korán érő tengeri ennek folytán élénk keresletnek tárgyai. Tarló-répmag tulajdonképeni szükségletének ideje már elérkezett, kelendősege igen kielégítő.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráru gyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenkint, — japáni, chinai stb. legujabb mintázatok és színekben, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. Privát fogyasztóknak postabérelés és vámtentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemgyárral (es. és kir. udvari szállító) ZÜRICHBEN. Magyar levelezés. Svájcba készrekes levélbéllyeg ragasztandó. (2).

Hirdetés.

Alsófehérvármegyében Tövisen az Ebergényi-féle birtok folyó év őszétől számítandó 6 évre haszonbérbe kiadó. Ajánlatok Ebergényi Mózeshez Vespatakra intézendők.

1521 1-1

Szivattyukat

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány- és erőhajtásra,

Tűzfecskendőket

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör-tisztító készülékeket, utcai öntöző kocsikat, sárkaparókat

készít és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár

Részvénytársaság (ezelőtt WALSER FERENCZ)

Budapest, VI., Külső Váci-ut 45.

1378 28-40

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Külsőlegesen és belsőlegesen is használható. Különböző méretű palackok, balták, könyvtáborok, majok, a háztartásban és a munkahelyen is.

Zacherlin

hatása bámulatos!

K I P U S Z T I T

mindennemű rovarot igen meglepő erővel és kiirtja a férgek gyorsan és biztosan, annyira, hogy azoknak semmi élő nyoma nem marad, s azért a vevők milliói dicsérik és keresik Ismertető jelei: 1. a lepecselt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

Kapható a következő cégeknél:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos.	Gyula-éhvárt: Fingerhut Jakab.
„ Csurer J. József,	„ Fröhlich Gyula.
„ Winkler János.	„ Jakabffy Albert.
„ Mátis Endre.	„ Marczell E. gyógyszer.
Abrudbánya: Molnár Árpád.	„ Szentgyörgy Mór.
Maros-Ujvár: Virág Tamás.	„ Wallentin L.
„ Meudel Izidor.	

1422 3-10